

## DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.821/2010/4. szám

### A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Nagy Zsuzsanna ügyvéd ügyintézője mellett a ..... számú Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (címe) II. rendű, III.rendű felperes neve (címe) III. rendű, IV.rendű felperes neve (címe) IV. rendű, ) V.rendű felperes neve (címe) V. rendű, VI.rendű felperes neve (címe) VI. rendű, VII.rendű felperes neve (címe), VIII. rendű felperes neve (címe) VIII. rendű felpereseknek, a dr. Z.P. ügyvéd ügyintézője mellett a ... Ügyvédi Iroda (címe), mint ügygondnok által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 10.P.20.816/2006/120. számú ítélete ellen az alperes részéről 121. és a II-VIII. rendű felperesek részéről 122. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

#### Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalásának tőkeösszegét 10 706 000 (tízmillió-hétszázhatvan ezer) Ft-ra leszállítja. A II-VIII. rendű felperesek által az államnak külön felhívásra megtérítendő kereseti illeték összegét 638 175 (hatszázharmincezer-százhetvenöt) Ft-ra felemeli, az alperes által az államnak külön felhívásra megtérítendő kereseti illeték összegét 111 825 (száztizenegyezer-nyolcszázhuszonöt) Ft-ra leszállítja. Mellőzi az alperes kötelezését a II-VIII. rendű felperesek javára perköltség megfizetésére azzal, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét, egyebekben pedig az ítéletet helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II-VIII. rendű felpereseknek egyetemlegesen 387 754 (háromszáznyolcvanhétezer-hétszázötvennégy) Ft másodfokú perköltséget és kötelezi a II-VIII. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen az alperes ügygondnokának 15 napon belül 20 000 (húszezer) Ft másodfokú ügygondnoki díjat, valamint térítsenek meg egyetemlegesen az államnak - az illetékes állami adhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 900 000 (kilencszázezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárás illetékét.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

## Indokolás:

Az alperes - aki a perbeli időszakban rendelkezett az ügyei önálló viteléhez szükséges belátási képességgel - az I. rendű felperes, azaz a végelszámolás alá került s a per folyamán megszűnt **"X" Kft.** ügyvezetője volt, akinek a megbízatását a taggyűlés rendkívüli felmondással 2001. január hó 31. napján megszüntette. Ezzel összefüggésben a ..... Munkaügyi Bíróság a 4.M.1580/2003/10. szám alatti ítéletével a rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása, a munkaviszony helyreállítása és az elmaradt munkabér megfizetése iránti keresetet elutasította. Az alperes tagsági viszonya is megszüntetésre került a .... Megyei Bíróság előtt P.20.618/2001. szám alatt folyamatban volt eljárásban a Legfelsőbb Bíróság Gf.VII.31.588/2001/4. szám alatti jogerős ítéletével a Gt. 29. §-ának (1) bekezdésébe ütköző felróható magatartások miatt, nevezetesen az alperes az ügyvezetői tisztségét megszüntető határozatot nem vette tudomásul, változatlanul eljárta a társaság képviselőjében, valamint az I. rendű felperes tulajdonát képező faxkészüléket előzetes bejelentés nélkül elvitte.

Az alperes ügyvezetőként - akinek 85 000 000 Ft összeghatár felett a taggyűlés jóváhagyása nélkül szerződéskötési jogosultsága nem volt - az I. rendű felperes képviselőjében eljárva 2000. november hó 2. napján megkötött szerződésben a **"Y" Rt.** megbízása alapján 305 000 000 Ft díj ellenében CO-vezeték elkészítésére vállalkozott.

2000. november hó 24. napján a **"Y" Rt.** a szerződéstől elállt, mert az alperessel a szerződés teljesítésére, műszaki kérdések egyeztetésére és a munkaterület átadására vonatkozó kérdésekben két alkalommal is eredménytelenül tárgyalt, az alperes nem biztosította a szerződéses összeg 15%-ának megfelelő bankgaranciát, a szerződés szerinti vezetékrendszernek a **"C" Kft.** által készített és ábrázolt tartalmát eltérően értelmezték, az alperes nem a szerződés szerinti megoldás megvalósítására törekedett, valamint kedvezőtlen, nem a megegyezésre törekvő, gyakran durva és sértő megnyilvánulásai voltak. Az I. rendű felperes a **"Y" Rt.** ellen a.... Megyei Bíróság előtt a G.40.107/2001. szám alatt szerződésszegéssel okozott kár megtérítése iránt keresetet terjesztett elő, ami elutasításra került, mivel az eljáró bíróság megállapítása szerint az I. rendű felperes szegte meg a szerződést, míg a **"Y" Rt.** szerződésszegést nem követett el. A ..... Ítélet a Gf.IV.30.012/2004/4. szám alatt meghozott ítéletével az első fokú ítéletet helybenhagyta.

Ehhez a szerződéshez kapcsolódóan az alábbi szerződések megkötésére került sor:

1. Az I. rendű felperes nevében az alperes 2000. július hó 31. napján a **"Y" Rt.-vel** való érdemi tárgyalások megkezdése előtt, 2000. november hó 30. napi teljesítési határidővel bruttó 2 000 000 Ft összegű megbízási szerződést kötött a **"H" Kft.-vel** a **"Y" Rt.** és az **"E" Kft.** között létesítendő CO-vezeték környezetvédelmi tervének elkészítésére. A nyomvonal jelentős mértékben történő megváltoztatása miatt a vállalkozói díjat 2000. november hó 29. napján 2 375 000 Ft-ra módosították a felek a **"Y" Rt.** elállását követően.

2. A **S-i** CO-vezeték kiépítéséhez szükséges előkészítő munkálatok kapcsán az alperes az I. rendű felperes képviselőjében 2000. szeptember hó 2. napján kötött szerződést a **"V" Kft.**-vel bruttó 2 000 000 Ft vállalkozói díj mellett, amikor a **"V" Kft.**-t a cégnyilvántartásba még be sem jegyezték, ekkor az alperes házastársa, **S-né K. P.** tag sem volt. A munka elvégzése semmilyen módon nem került dokumentálásra, a cég iratai között árajánlat sem volt fellelhető, mégis a teljesítésről a számlát **S-né K. P.** írta alá. Az I. rendű felperes munkavégzés nélkül fizetett ki 2 000 000 Ft-ot.

3. Az alperes az I. rendű felperes képviselőjében 2000. október hó 16. napján szerződést kötött **P. J.-vel** az **"X" Kft.** által a **"B" Rt.** és az **"E" Kft.** közötti CO-vezeték építési munkálatai kapcsán felmerülő statikai és tartószerkezeti problémák megoldására, szükség esetén az ezzel kapcsolatos tervezési feladatok elvégzésére. **P. J.** 2000. november hó 5. napján 300 000 Ft-ról állította ki számláját, a teljesítést az alperes igazolta, ténylegesen 167 700 Ft került kifizetésre a járulékok és az adóelőleg levonását követően. A gáztervek teljesen, a gépészeti tervek 90%-ban elkészítésre kerültek a **"Y" Rt.** elállásáig, ennek értéke 209 625 Ft volt.

4. A **Cs. L. M-el** megkötött szerződés alapján a **"Y" Rt.-vel** kötött szerződés teljesítése érdekében, az elállást megelőzően nem hiteles, míg az elállást követően hiteles tulajdoni lap másolatokat kikérésére került sor; az alperes az elállásról **Cs. L. M-t** nem tájékoztatta. Ezen adatok szolgáltatásáért az I. rendű felperes 800 000 Ft-ot fizetett ki számla ellenében, majd nem sokkal később ennek visszafizetését is kérte, de eredménytelenül.

5. 2000. október hó 19. napján az alperes az I. rendű felperes képviselőjében a **"C" Kft.-vel** kötött tervezési szerződést a **"Y" Rt.** és a **"B" Rt.** közötti CO-vezeték tervezésére. A bruttó 9 562 500 Ft díjból 2000. október hó 30. napjáig 2 000 000 Ft, 2000. november hó 22. napjáig 3 350 000 Ft, 2000. december hó 7. napjáig 1 000 000 Ft, míg 2001. január hó 30. napjáig 1 300 000 Ft lett volna esedékes. A **"Y" Rt.** elállását követően az alperes a tervezési munkálatokat nem állította le, ellenkezőleg, annak folytatásra hívta fel a **"C" Kft.-t**. Ez utóbbi keresetet terjesztett elő az 5 437 500 Ft hátralékos díj megfizetésére, de végül is az I. rendű felperessel bruttó 1 000 000 Ft megfizetésében állapodott meg.

6. Az alperes az I. rendű felperes képviselőjében a **"Y" Rt.-vel** a fentebb említett vállalkozási szerződést kötötte meg a szükséges taggyűlési felhatalmazás nélkül. A szerződés 4.1. pontja szerint a vállalkozói díj 15%-a a szerződés aláírásakor esedékes, további 30% a tervek hatósági jóváhagyása és a nyomvonalba eső ingatlanok tulajdonosaival történt írásos megállapodások igazolása után, újabb 30% a nyomvonal munkák hatósági átvételét követően, 15% a telemechanikai, irányítástechnikai, ellenőrzési rendszer kiépítése után, míg az utolsó 10% az üzemi próbák és a használatbavételi engedély kiadása után volt esedékes. Az 5.2. pontban az I. rendű felperes jótéjesítési garanciaként a szerződéses összeg 15%-ának megfelelő bankgarancia nyújtását vállalta az előlegszámlával egyidejűleg, ám erre nem került sor, ezt ugyanis a ..... Bank Rt. akkor biztosította volna, ha az első vállalkozói díjrészlet befolyik és a garancia idejére ezt az összeget óvadékkul kötötte le, ami után a kondíciós listában meghatározott kamatot fizették volna. A szerződésszerű teljesítés esetén az I. rendű felperes haszna legfeljebb 30 000 000 Ft lett volna.

7. Az 1996. május hó 1. napján kelt szerződésben az I. rendű felperes a **"BV" Bt-vel** a tulajdonában lévő ...., ... utca ... szám alatti gyógyszer- és fűszeráru üzlet létrehozásában állapodott meg, majd 1996. május hó 7. napján az I. rendű felperes képviselőjében az alperes 500 000 Ft kölcsönt bocsátott a másik fél rendelkezésére 1996. december hó 31. napi lejáráttal és 27% késedelmi kamat kikötésével. A kölcsönt **Sz. Zs.** részére ki is fizették, majd 1996. június hó 19. napján további 1 200 000 Ft kölcsönadásáról állapodtak meg 1997. június hó 19. napi lejárat és 25 % ügyleti kamat kikötése mellett. A visszafizetés megtörténte nem állapítható meg.

8. A **"P" Kft.-vel** az I. rendű felperes képviselőjében az alperes

- 1996. október hó 25. napján kölcsönszerződést kötött 900 000 Ft kölcsön határozatlan időre 26 % ügyleti kamat mellett,
- 1996. november hó 25. napján kölcsönszerződést kötött 3 800 000 Ft kölcsön határozatlan időre 26 % ügyleti kamat mellett,
- 1997. március hó 28. napján kölcsönszerződést kötött 800 000 Ft kölcsönről 1997. június hó 28. napi lejárat és 23 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1997. április hó 11. napján kölcsönszerződést kötött 400 000 Ft kölcsönről 1997. július hó 15. napi lejárat 23 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1997. április hó 30. napján kölcsönszerződést kötött 200 000 Ft kölcsönről 1997. december hó 30. napi lejárat és 27 % az ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1997. május hó 8. napján kölcsönszerződést kötött 600 000 Ft kölcsönről 1997. december hó 31. napi lejárat és 27 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1997. június hó 2. napján kölcsönszerződést kötött 1 200 000 F kölcsönről 1997. szeptember hó 2. napi lejárat és 27 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1997. július hó 10. napján kölcsönszerződést kötött 600 000 Ft kölcsönről 1997. október hó 10. napi lejárat és 27 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1997. július hó 30. napján kölcsönszerződést kötött 1 500 000 Ft kölcsönről 1997. október hó 30. napi lejárat és 27 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1997. augusztus hó 19. napján kölcsönszerződést kötött 1 812 500 Ft kölcsönről 1997. december hó 31. napi lejárat és 27 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1998. február hó 28. napján kölcsönszerződést kötött 1 000 000 Ft kölcsönről 1998. május hó 28. napi lejárat és 26 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1998. március hó 29. napján kölcsönszerződést kötött 1 000 000 Ft kölcsönről 1998. június hó 29. napi lejárat és 26 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1998. március hó 31. napján kölcsönszerződést kötött 1 000 000 Ft kölcsönről 1998. június hó 30. napi lejárat és 26 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1998. május hó 11. napján kölcsönszerződést kötött 800 000 Ft kölcsönről 1998. december hó 31. napi lejárat és 26 % ügyleti kamat kikötése mellett,

- 1998. június hó 29. napján kölcsönszerződést kötött 600 000 Ft kölcsönről 1998. december hó 31. napi lejárat és 26 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1998. június hó 30. napján kölcsönszerződést kötött 700 000 Ft kölcsönről 1998. december hó 28. napi lejárat és 22 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1998. július hó 13. napján kölcsönszerződést kötött 1 300 000 Ft kölcsönről 1998. december hó 31. napi lejárat és 22 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1998. szeptember hó 30. napján kölcsönszerződést kötött 500 000 Ft kölcsönről 1998. december hó 31. napi lejárat és 22 % ügyleti kamat kikötése mellett,
- 1998. december hó 29. napján kölcsönszerződést kötött 500 000 Ft kölcsönről 1999. március hó 29. napi lejárat és 22 % ügyleti kamat mérték kikötése mellett.

történő rendelkezésre bocsátásáról; a fenti összegek visszafizetése nem állapítható meg.

9. Az alperes mindösszesen 1 119 947 Ft-ot különböző időpontokban előlegként vett fel az I. rendű felperes pénztárából.

10. Az alperes az I. rendű felperes képviseletében a **"V" Kft.**-vel 2000. szeptember hó 15. napján bruttó 625 000 Ft díj mellett kötött szerződést a **t-i** ciszternatelep rekultivációs munkálataira. A szerződéskötés napján a **"V" Kft.** az elkészült rekultivációs munkákról számlát állított ki, míg az alperes ugyanezen a napon a teljesítést jegyzőkönyvben ismerte el. A gazdasági esemény valótlan volt, ezért az I. rendű felperes 625 000 Ft-ot alaptalanul fizetett ki.

11. Az I. rendű felperes és a **"T" Kft.** egymással 1999. november hó 1. napján megállapodtak, hogy az I. rendű felperes fuvarozza és forgalmazza a **"T" Kft.** tulajdonát képező PB gázpalackokat, amiért szállítási, depóhasználati és targoncahasználati díj illette meg őt. A napi bevételből az alperes 350 000 Ft-ot vett át saját célra, amely összeg az elszámolás során hiányként jelentkezett, s azt az I. rendű felperes maga pótolta.

12. A **"V" Kft.**-vel a **s-i** veszélyes hulladékégető **"h"** cég által végzett tevékenységével kapcsolatosan 2000. október hó 2. napján kötött az alperes szerződést bruttó 998 000 Ft díj mellett. Erről a **"V" Kft.** 2000. október hó 15. napján bocsátotta ki a számláját, ezt az alperes házastársa írta alá, ám ahhoz teljesítési igazolás nem tartozott, amire tekintettel jogalap nélkül került sor a kifizetésre.

13. Az alperes az I. rendű felperes képviseletében 2000. október hó 28. napján **....típusú** személygépkocsit bérelt az **"U" Kft.**-től 268 750 Ft bérleti díjért.

14. Az alperes az I. rendű felperes képviseletében kötött bérleti szerződést a **"D" Kft.**-vel 2000. december hó 12. napján egy **"s1"** és egy **"s2"** típusú gépkocsira összesen bruttó 4 917 000 Ft díjért; üzembentartóként az alperes került feltüntetésre.

A ... Városi Bíróság előtt a 28.G.20.025/2002. szám alatt 552 000 Ft bérleti díj megfizetése iránt per volt folyamatban, amely perben meghozott másodfokú ítélet az I. rendű felperest 368 000 Ft tőkében és járulékaiban marasztalta.

15. Az alperes az I. rendű felperes képviselőjében menetmetszőket vásárolt, ezért 1 000 000 Ft előleget fizetett ki a házastársa tulajdonát képező **"N" Kft.**-nek. A menetmetszők átadás-átvételéről, szállítóleveléről, készletvételezéséről bizonylat nem lelhető fel, az I. rendű felperes birtokába azok nem kerültek, egyébként is voltak már ilyen származékai, melyekkel a munkálatokat végezni tudták, emiatt a kifizetés alaptalan volt.

16. Az alperest a... Városi Bíróság a 10.P.23.123/2001/6. szám alatti ítéletében 115 506 Ft és járuléka megfizetésére kötelezte a M... javára a kötelező felelősségbiztosítási jogviszony hiánya miatt, amivel összefüggésben az I. rendű felperes 105 000 Ft-ot fizetett ki.

17. Az alperes 1 280 000 Ft-ot vett fel az I. rendű felperes pénztárából.

18. Az alperes az I. rendű felperes tulajdonát képező faxot magával vitte.

19. Az alperes 1 400 000 Ft összegben üzletrész vételárát az I. rendű felperesnek nem fizetett meg.

A .. Városi Ügyészség a B.1341/2001. szám alatt vádiratot nyújtott be az alperes ellen a Btk. 318. §-ának (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés II. fordulatak c) pontja és a (6) bekezdésének b) pontja szerint minősülő és büntetendő jelentős kárt okozó, üzletszerűen, folytatólagosan elkövetett, részben kísérleti szakban maradt csalás büntette, továbbá a Btk. 319. §-ának (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdésének b) pontja szerint minősülő és büntetendő folytatólagosan elkövetett hűtlen kezelés büntette, illetőleg a Btk. 317. §-ának (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdése II. fordulatak c) pontja és az (5) bekezdésének b) pontja szerint minősülő és büntetendő üzletszerűen, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette miatt. Az alperes időközben bekövetkezett betegsége miatt a büntetőeljárás felfüggesztésre került.

A II-VIII. rendű felperesek a módosított keresetükben kártérítés és üzletrész ellenértéke jogcímén 71 802 592 Ft tőke, valamint ezután 2002. június hó 27. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

A kártérítési követelésen belül

- a **"H" Kft.**-vel kötött szerződéshez kapcsolódó igényt 2 128 000 Ft-ban,
- a **S-né K. P.** részére előkészítő munkálatok kapcsán kifizetett vállalkozói díj miatti igényt 2 000 000 Ft-ban,
- a **P. J-vel** kötött szerződés miatti igényt 300 000 Ft-ban,
- a **Cs. L-val** kötött szerződés miatti igényt 800 000 Ft-ban,
- a **"C" Kft.**-vel kötött szerződés miatti igényt 1 000 000 Ft-ban,
- az elmaradt haszon jogcímén érvényesített követelést 38 125 000 Ft-ban,
- a **"BV" Bt.**-nek adott kölcsön miatti igényt 2 139 517 Ft-ban,
- a **"P" Kft.** részére adott kölcsön miatti igényt 17 529 880 Ft-ban,

- az alperes által felvett előlegek miatti igényt 1 119 947 Ft-ban,
- a **t-i** ciszternatelep munkálatokkal összefüggésben ("**V**" **Kft.**) az igényt 625 000 Ft-ban,
- a "**T**" **Kft.**-vel összefüggésben az igényt 350 000 Ft-ban,
- a **s-i** veszélyeshulladék-égetővel kapcsolatosan ("**V**" **Kft.**) az igényt 998 000 Ft-ban,
- az autóbérlés miatti követelést 268 750 Ft-ban (VW Bora) és 580 200 Ft-ban ("**s-k**"),
- a menetmetszők miatti igényt 1 000 000 Ft-ban,
- a M...-nak teljesített kifizetés miatti igényt 105 000 Ft-ban,
- a ... Bank Rt-től alperes által felvett összeg miatti igényt 1 280 000 Ft-ban,
- a faxkészülék elvitele miatti igényt 53 298 Ft-ban

határozták meg.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen az ügyei önálló viteléhez szükséges belátási képességének hiányára hivatkozott, továbbá vitatta a kereset jogalapját és összecszerűségét is. Állította a megkötött szerződések indokoltságát és teljesítését, a "**Y**" **Rt.** elállása tekintetében pedig tagadta, hogy arra kizárólag az ő magatartása miatt került volna sor; ezt a szerződést az I. rendű felperes nem amúgy sem tudta volna teljesíteni, ezért alaptalan az elmaradt haszon miatti követelése.

Az elsőfokú bíróság a 120. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül a II-VIII. rendű felpereseknek egyetemlegesen kártérítés jogcímén 38 842 825 Ft tőkét, valamint üzletrész ellenértékének megfizetése jogcímén 1 400 000 Ft tőkét és ezen összegek után 2002. június hó 27. napjától járó késedelmi kamatait valamint 446 700 Ft perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 420 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket, továbbá kötelezte a II-VIII. rendű felpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg az államnak külön felhívásra 330 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket. **Dr. Z. P.** ügyvéd ügygondnoki díját 50 000 Ft-ban állapította meg azzal, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követően ez a ... Megyei Bíróság Bírósági Gazdasági Hivatalánál az El.221/2007. szám alatt letett összegből utalandó ki.

Határozatának indokolása szerint a "**Y**" **Rt-vel** az alperes ugyan taggyűlési jóváhagyás nélkül kötött szerződést, de ezt utóbb a tagok ráutaló magatartással jóváhagyták. Ezen szerződés teljesítésének érdekét szolgálták volna a további szerződések is, melyekkel összefüggésben nyilvánvalóan indokolatlanok voltak azok a kiadások, amelyek mögött nem volt tényleges teljesítés, valamint azok, amelyek teljesítésére 2000. november hó 24. napját követően került sor. Az alperes nemhogy az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható fokozott gondosságot nem tanúsította, de a taggyűlés jóváhagyása nélkül kötött szerződést a "**Y**" **Rt-vel**, ahogy a taggyűlés hozzájárulása nélkül a felesége tagsága mellett működő "**V**" **Kft.**-vel, amelyek megalapozzák a felelősségét arra is tekintettel, hogy a perbeli időszakban az ügyei önálló viteléhez szükséges belátási képességgel rendelkezett.

1. A **"H" Kft.**-vel kötött szerződés módosítására a **"Y" Rt.** elállása után került sor, miáltal az indokolatlan volt, ezért 375 000 Ft kára keletkezett az I. rendű felperesnek. Az összegszerűséget a csatolt szerződés, **dr. Z. Gy.** igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye, valamint a nyomozati eljárásban **J. J. I.** igazságügyi könyvszakértő szakvéleménye támasztotta alá.

2. A **s-i** CO-vezeték kiépítésével kapcsolatosan **dr. Z. Gy.**, valamint **J. J. I.** szakvéleményeiből megállapíthatóan a kiállított számla mögött tényleges munkavégzés nem állt, így az okozott kár 2 000 000 Ft.

3. A **P. J-vel** megkötött szerződés tekintetében a **"Y" Rt.** elállásáig elvégzett munkák értéke 209 625 Ft volt, ezért ennek és a kifizetett 300 000 Ft-nak a különbözete, 90 375 Ft jelentkezett kárként az I. rendű felperesnél.

4. A **Cs. L. M-el** megkötött szerződéssel összefüggésben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a **"Y" Rt-vel** kötött szerződés teljesítéséhez eredetileg szükség volt a tervezési és kivitelezési feladatokkal érintett ingatlanok tulajdoni lapjainak beszerzésére, illetőleg az azt megelőző adatgyűjtésre is, ám az elállást követően már nem, miáltal a követelt összeg fele részében: 400 000 Ft-ban állapította meg az okozott kár összegét a Ptk. 359. §-ának (1) bekezdése alapján, mert az érintett ingatlanok száma nem volt megállapítható.

5. A **"C" Kft-vel** kötött szerződés alapján a teljesítésre a **"Y" Rt.** elállása után került sor, amiről az alperes tájékoztatást nem adott, ellenkezőleg, indokolatlanul a teljesítésre hívta fel a másik felet, ezért a részére kifizetett 1 000 000 Ft kárként merült fel az I. rendű felperes oldalán.

6. A **"Y" Rt-vel** kötött szerződés tekintetében az elsőfokú bíróság az elmaradt haszon összegét az igazságügyi szakértői vélemények alapján határozta meg a beruházási összeg 10 %-ában, azaz 30 000 000 Ft-ban. Ez a megállapítás valószínűségi véleményen alapult, de ennél nagyobb bizonyossággal szakértői vélemény az ügyben nem is volt adható. **Dr. H. S.** igazságügyi könyvszakértő személyes meghallgatása során akként nyilatkozott, hogy 2000. októberében már csak a túlélésre rendezkedett be az I. rendű felperes, s mivel a bankgaranciához való hozzájutás esetén is további 225 000 000 Ft ráfordításra lett volna szükség, likvid pénzeszközök hiányában, illetve további hitelekhez való hozzájutás kétséges volta miatt a szerződést még a személyi és tárgyi feltételek megléte esetén sem tudta volna teljesíteni. Az alperes e tekintetben azzal védekezett, hogy a cég tagjai, valamint az egyes ügyvezetők közötti heves viták miatt nem volt rálátása a pénzügyi helyzetre, ám ezt bizonyítani nem tudta. Az alperes a taggyűlés felhatalmazása hiányában jogellenesen járt el, amivel okozati összefüggésben 30 000 000 Ft haszontól esett el az I. rendű felperes, tehát ez kárként jelentkezett nála.

7. A **"BV" Bt-vel** megkötött kölcsönszerződésekkel összefüggésben a II-VIII. rendű felpereseket terhelte annak a bizonyítása, hogy a kölcsön nem került visszafizetésre, ám a felajánlott tanúbizonyítás erre nem volt elegendő, ahhoz ugyanis igazságügyi

könyvszakértői bizonyításra lett volna szükség, amit a II-VIII. rendű felperesek a Pp. 141. §-ának (2) és (6) bekezdéseire történt figyelmeztetés ellenére sem indítványoztak, ezért ez a követelés alaptalan volt.

8. A **"P" Kft.**-vel kötött kölcsönszerződések tekintetében a II-VIII. rendű felpereseket terhelte szintén annak a bizonyítása, hogy ezen kölcsönösszegek ténylegesen az I. rendű felperesnek nem kerültek visszafizetésre. Ennek alátámasztására igazságügyi könyvszakértői bizonyítás lett volna indokolt, amit a II-VIII. rendű felperesek szintén nem indítványoztak, ezért az emiatti 17 529 880 Ft kártérítési igényt az elsőfokú bíróság ugyancsak nem találta alaposnak.

9. Az alperes által felvett 1 119 947 Ft előleg, mint kár bizonyítására a rendelkezésre álló okiratok és tanúvallomások nem voltak elegendőek, szükség lett volna könyvszakértői bizonyításra is, amit a II-VIII. rendű felperesek elmulasztottak indítványozni, ezért ez a kereseti kérelem sem volt alapos.

10. A **t-i** ciszternatelep rekultivációs munkálatai **J. J. I.** és **dr. Z. Gy.** szakértők véleményeiből megállapíthatóan nem kerültek elvégzésre, ezért a felperesi oldalon a kifizetett teljes 625 000 Ft kárként jelentkezik.

11. A **"T" Kft.**-nek járó összegből 350 000 Ft jogosulatlan felvételét bizonyította **dr. Z. Gy.** 29. sorszám alatti szakértői véleménye (a 26. oldalának alulról számított harmadik bekezdése), ahogy tényként állapítható meg, hogy ezt az összeget az I. rendű felperes 2001. december hó 11. napja után egy évvel átutalta a **"T" Kft.** részére, ezért az elsőfokú bíróság ezt a kártételt bizonyítottnak fogadta el.

12. A **s-i** veszélyes hulladékégetővel kapcsolatban a könyvszakértői vélemények alapján megállapítható, hogy ezt az összeget a **"V" Kft.** bevételezte. A számla mögött a teljesítést igazoló dokumentumok nem voltak fellelhetőek, valamint értékelve ezen cég ügyvezetője és az alperes közötti hozzátartozói kapcsolatot, az elsőfokú bíróság szintén ezen 998 000 Ft jogalap nélküli kifizetését állapította meg.

13. Mivel az alperesnek volt saját gépkocsija, az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a **...típusú** személygépkocsit az alperes a régi Gt. 29. §-ának (1) bekezdésébe ütköző módon, a gazdasági társaság vezetői tisztségviselőjétől elvárható fokozott gondosság elmulasztásával bérelte, ezért 268 700 Ft kár megtérítésére köteles.

14. A **"s-k"** bérlete szintén felesleges volt, ezért emiatt 368 000 Ft kár érte az I. rendű felperest.

15. A menetmetszők tekintetében I.rendű felperes és VII.rendű felperes tanúk vallomásából, **dr. Z. Gy.** és **J. J. I.** szakvéleményeiből (az utóbbi esetében a 10. oldalának utolsó előtti bekezdésében foglaltakból) tényként volt megállapítható, hogy azok az I. rendű felperes birtokába nem kerültek, egyébként is szükségtelenek lettek volna, ezért az emiatti 1 000 000 Ft kárigény megalapozott.

16. A .M... által érvényesített követelést megalapozó káreseményt az alperes okozta, ezért a jogellenes magatartása kétségtelenül megállapítható volt, azt pedig I.rendű felperes és VII.rendű felperes tanúk vallomása bizonyította, hogy az I. rendű felperes egyezség alapján 105 000 Ft-ot fizetett meg, ezért az elsőfokú bíróság ezt a kárigényt is megalapozottnak találta.

17. **J. J. I.** könyvszakértői véleménye alátámasztotta, hogy az alperes saját célra 1 280 000 Ft-ot vett fel, amivel aztán nem számolt el.

18. I.rendű felperes, VII.rendű felperes és **L. J-né** tanúk bizonyították, hogy az alperes által elvitt fax az I. rendű felperes tulajdonát képezte. Az alperes vitatta annak értékét, a felperesek pedig további bizonyítást nem ajánlottak fel, ezért az elsőfokú bíróság a kár összegét mérlegeléssel a megjelölt összeg 50 %-ában állapította meg a Ptk. 359. §-ának (1) bekezdése alapján, aminek során figyelemmel volt a készülék használt állapotára is.

19. A felperesek igazolták a becsatolt felszólító levelekkel, valamint I.rendű felperes és VII.rendű felperes tanúk vallomásával, hogy az alperes az üzletrész ellenértékét 1 400 000 Ft összegben nem fizette meg. Az alperes csak állította, de nem bizonyította, hogy ezt megfizette volna, ezért ennek összegében marasztalta őt az elsőfokú bíróság a Ptk. 277. §-ának (1) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság ezért összesen 40 242 825 Ft tőke és ennek 2002. június hó 27. napjától, mint a keresetben megjelölt időponttól járó késedelmi kamatában marasztalta az alperest. A II-VIII. rendű felperesek pernyertessége 56 %-os volt, ezért az elsőfokú bíróság a II-VIII. rendű felpereseket egyetemlegesen 330 000 Ft, míg az alperest 420 000 Ft le nem rótt kereseti illeték megfizetésére kötelezte. Az ügygondnok díját a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányosan a PK. 149. számú állásfoglalásra is figyelemmel határozta meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4/A. §-ának (1) bekezdésére is figyelemmel. A perköltség körében figyelembe vette a felperes által 573 335 Ft, míg az alperes által 17 350 Ft szakértői díj előlegezését, ezért 321 700 Ft-ot köteles az alperes a felpereseknek megfizetni, valamint további 125 000 Ft képviselettel felmerült költséget, amelyet meghaladóan az elsőfokú bíróság akként rendelkezett, hogy költségeiket a felek maguk viselik.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind a II-VIII. rendű felperesek, mind az alperes fellebbezést terjesztettek elő.

A II-VIII. rendű felperesek az ítélet részbeni megváltoztatásával az alperes keresetük szerinti marasztalását kérték. A **"H" Kft.**-vel megkötött szerződéssel összefüggésben (1. pont) azért alapos a teljes 2 128 000 Ft követelésük, mert míg a szerződés módosítására az elállás után, addig a szerződés megkötésére még a **"Y" Rt.-vel** való szerződéskötés előtt, tehát szintén indokolatlanul került sor. A **P. J.-vel** megkötött szerződéssel összefüggésben (3. pont) a teljes 167 700 Ft iránti követelés azért alapos, mert mögötته teljesítés az építkezés hiányában nem volt, továbbá a **"Y" Rt.** alperes magatartása miatti elállása tette indokolatlanná ezt a kifizetést, ami szintén vonatkozik a tulajdoni lapok kiváltása miatt követelt teljes 800 000 Ft-ra (4. pont). A kölcsönökkel összefüggésben (7-8.

pontok) az alperesnek kellett volna bizonyítani a visszafizetés megtörténtét, továbbá azt, hogy annak érdekében eljár. Az alperes által felvett előleggel összefüggésben (9. pont) szintén az alperesnek kellett volna bizonyítani azok visszafizetésének a megtörténtét. A II-VIII. rendű felperesek sérelmezték a megítélt perköltség összegét is, a 446 700 Ft-ot ugyanis a 38 842 825 Ft marasztalási összeghez képest aránytalanul alacsonynak tartották.

Az alperes a fellebbezésében a kereset teljes elutasítását kérte. Sérelmezte a tényállás feltáratlanságát és azt, hogy az elsőfokú bíróság felhasználta a nyomozati szakban beszerzett igazságügyi szakértői véleményeket. A **P. J-vel** megkötött szerződés kapcsán a szolgáltatás oszthatatlan volta miatt vitatta az elsőfokú bíróság által az addig teljesített szolgáltatás értékére vonatkozó megállapítását, míg a **Cs. L-val** megkötött szerződéssel összefüggésben sérelmezte az általános kártérítés szabályainak alkalmazását, mert erre a bizonyítás lefolytatásának az elmulasztása nem adhatott volna okot. A **"C" Kft**-nek a tervezési díjat a **"Y" Rt.** elállásától függetlenül ki kellett volna fizetni, ezért az nem volt áthárítható. A **"V" Kft.**-vel kötött szerződéssel összefüggésben a szakértők túlterjeszkedtek a kompetenciájukon, amikor a hozzátartozói kapcsolatot vizsgálták; az elsőfokú bíróságnak amúgy is vizsgálnia kellett volna, hogy ténylegesen milyen teljesítésekre került sor. Kifogásolta az elmaradt haszonban történt marasztalását, mert az I. rendű felperes eleve az eszközállományának és a szükséges munkaerő hiányában nem tudta volna teljesíteni a szerződést, amúgy is az építőiparban az elérhető hasznot számos előre nem látható körülmény befolyásolja. A gépkocsik bérlését az I. rendű felperes által lebonyolított forgalom volumenéhez képest indokoltnak tartotta, továbbá önmagában az a körülmény, hogy egy adott döntés utóbb gazdaságtalannak bizonyult, nem alapozhatta meg a felelősségét. A menetmetszőkre alapított kereseti követelést bizonyítatlannak tartotta, valamint állította, hogy az 1 280 000 Ft-ot nem a saját céljaira fordította, hanem abból egy **"x"** gyártmányú személygépkocsit és a menetmetszőket vásárolta. A faxkészülék a saját tulajdona volt, aminek értékére az általános kártérítés szabályai nem lettek volna alkalmazhatóak. Az üzletrész ellenértékével összefüggésben I.rendű felperes és VII.rendű felperes tanúk vallomása elégtelen bizonyíték volt. Végezetül az ügygondnoki díj jelentős, a pertárgy értékével arányos szintre történő felemelését kérte.

A II-VIII. rendű felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének az alperes fellebbezésével támadott részben történő helybenhagyását kérték.

Az ítélet tábla a fellebbezéseket a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, s azokat a következők szerint részben találta alaposnak:

Az ítélet tábla mindenekelőtt kiegészíti az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a 16. pont alatt érvényesített kereseti követeléssel összefüggésben azzal, hogy a M.. megtérítési igényérvényesítésének az alapja az érvényes kötelező felelősségbiztosítási fedezet hiánya volt. Kiegészíti továbbá a megállapított tényállást a 19. pont alatt érvényesített kereseti követeléssel kapcsolatban azzal, hogy 1999. május hó 31. napján az I. rendű felperes többek között az alperessel üzletrész adásvételi szerződést kötött, aminek értelmében az alperes 700 000 Ft névértékű üzletrészt vásárolt meg 2 100 000 Ft vételárért, amely három év alatt egyenlő részletekben lett volna teljesítendő. Pontosítja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást annyiban, hogy a **"T" Rt.**, (első fokú ítélet 9. oldalának 11. pontja

és a 25-26. oldalainak 11. pontja), valamint a **"T" Bt.** (első fokú ítélet 13. oldalának negyedik bekezdése) esetében a cégnév helyesen és egységesen **"T" Kft.** Pontosítja az első fokú ítéletet abban a részben is, hogy a II-VIII. rendű felperesek nem 70 831 159 Ft, hanem mindösszesen 71 802 592 Ft megfizetésére kérték kötelezni az alperest a 19. sorszám alatt módosított keresetük értelmében. Ezen kiegészítések és pontosítások mellett az elsőfokú bíróság a felek által indítványozott releváns bizonyítást lefolytatta, ám a tényállást részben a feltárt bizonyítékokkal ellentétesen állapította meg, ahogy abból részben helytelen következtetésre jutott.

Mindenekelőtt a 6. pont alatt megfogalmazott kereseti kérelemmel összefüggésben szükséges az alábbiakra rámutatni. **Dr. H. S.** 74. sorszám alatti szakvéleménye bizonyította, hogy az I. rendű felperes már eredetileg, a szerződéskötés időpontjában sem volt képes a **"Y" Rt-vel** megkötött szerződés teljesítésére. Ezt a megállapítást a 96. sorszám alatti szakvélemény kiegészítésében írtak és a 2010. február hó 2. napján megtartott tárgyaláson a szakértő által előadottak ugyancsak alátámasztották, ezek szerint hiányoztak a vállalkozás pénzügyi feltételei, mert 2000. január hó 1. napján eleve 81 000 000 Ft rövid lejáratú kötelezettsége volt az I. rendű felperesnek, ami aztán az év végére fokozatosan - s nem pedig csak októbertől kezdődően - emelkedett 154 000 000 Ft összegűre. Ebből következően sem a **"Y" Rt-vel** való szerződéskötéskor, sem pedig az annak teljesítése érdekében 2000. második félévében kötött járulékos szerződések létrejöttének időpontjában nem voltak meg a CO-vezeték kiépítésére irányuló vállalkozás teljesítéshez szükséges pénzügyi feltételek. Itt mutat rá az ítéletábra, hogy a II-VIII. rendű felperesek jogi képviselőjének a 97. sorszám alatti jegyzőkönyv 4. oldalán rögzített nyilatkozata szerint maga is azért hangsúlyozta az alperes felelősségét, mert felelőtlenül kötött olyan szerződést és vállalt olyan kötelezettségeket, amelyeket az I. rendű felperes nem tudott volna teljesíteni. Az alperes a fellebbezésében maga is azért kifogásolta az elmaradt haszonban történt marasztalását, mert az I. rendű felperes eleve az eszközállományának és a szükséges munkaerő hiányában nem tudta volna teljesíteni a **"Y" Rt-vel** megkötött szerződést. Miként az elsőfokú bíróság is rámutatott, a beszerzett szakvélemények aggálymentesek voltak, **dr. H. S.** szakértő a szakvéleményét szóban és írásban is kiegészítette (amivel nem tekinthető ellentétesnek eltérő szakterületekről lévén szó a rendelkezésre álló műszaki szakértői vélemény), a felperes ezzel összefüggésben eltérő álláspontjának hangoztatása ellenére a szakértői bizonyítás továbbfejlesztésére indítványt nem terjesztett elő, ezért megalapozottan került megállapításra, hogy az I. rendű felperes likvid pénzeszközök hiányában a szerződést a személyi és tárgyi feltételek megléte esetén sem tudta volna teljesíteni.

A **"Y" Rt-vel** kötött szerződés teljesítéséhez szükséges pénzügyi feltételek hiányát támasztotta alá az abban kikötött bankgarancia teljesítésének az elmaradása is. Ezzel összefüggésben az I. rendű felperes által a 81. sorszám alatt csatolt, az.... Zrt-től származó nyilatkozat nem volt alkalmas igazolni a bankgarancia rendelkezésre állását, ugyanis az a **"Y" Rt-vel** megkötött szerződéstől eltérő feltétellel lett volna csupán biztosított: a bankgarancia meglétét az I. rendű felperesnek eredetileg az első előlegszámlával kellett volna igazolnia, ami a **"Y" Rt.** teljesítésének feltétele lett volna, ehhez képest az ... Rt. akkor nyújtott volna bankgaranciát, ha a **"Y" Rt.** már teljesítette az első 50 000 000 Ft-os kifizetését.

Az alperes vezető tisztségviselőként tehát anélkül kötött mind a **"Y" Rt-vel**, mind pedig az 1-5. pontok alá tartozó esetekben a **"H" Kft.-vel**, a **"V" Kft.-vel**, **P. J-vel**, **Cs. L. M-el** és a **"C" Kft-vel** szerződéseket, hogy a gazdasági társaságokról szóló és akkor még hatályos 1997. évi CXIV. törvény (régi Gt.) 29. §-ának (1) bekezdése értelmében az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható fokozott gondossággal és a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján járt volna el. Az alperes a magatartása kimentése körében csupán állította, de az elsőfokú bíróság felhívása ellenére nem bizonyította, hogy a társaságon belül elmérgesedett viszonyok miatt nem volt rálátása az I. rendű felperes pénzügyi helyzetére, így a magatartásának felróhatóságához fűzött vélelmet megdönteni nem tudta, ezért ez okból a kártérítési felelősség alól sem mentesülhetett. Itt jegyzi meg az ítéletábra, hogy a taggyűlés hozzájárulása nélkül 85 000 000 Ft értéket meghaladó szerződéskötés nem alapozta meg az alperes kártérítési felelősségét, mert utóbb az I. rendű felperes az eljárását jóváhagyta (Ptk. 221. §-ának (1) bekezdése), miként erre az elsőfokú bíróság is rámutatott.

A fentiek szerint tény, hogy az I. rendű felperes nem lett volna képes teljesíteni a **"Y" Rt-vel** megkötött szerződést, s nem csupán arról van szó, hogy ennek a szerződésnek a teljesítése az alperes utólag tanúsított magatartása miatt lehetetlenült el. Amennyiben pedig az I. rendű felperes amúgy sem tudta volna teljesíteni a **"Y" Rt-vel** megkötött szerződést, akkor az is kijelenthető, hogy nem az alperes magatartása, hanem egyéb objektív körülmények miatt - a teljesítéshez szükséges feltételek hiányában - nem realizálhatta a 30 000 000 Ft-os hasznót. Ha az elérni kívánt haszon megszerzésére már a szerződés megkötésekor sem lett volna reális esélye az I. rendű felperesnek, úgy az nem is értékelhető kárként az oldalán, ezért ennek, mint a kártérítési felelősség megállapításához szükséges egyik konjunktív feltételnek (Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése) a hiányában az alperes sem kötelezhető annak megtérítésére. Ennek ellenkezőjéről csak akkor lehetne szó, ha az alperes olyan szerződést köt, aminek a teljesítésére az I. rendű felperesnek bizonyítottan reálisan lehetősége lett volna, s ami az alperes jogellenes magatartása miatt maradt volna el, nem pedig a teljesítéshez szükséges objektív feltételek hiányában. A haszonra tehát az I. rendű felperes semmiképpen sem tehetett volna szert, ezért annak 30 000 000 Ft-ban követelt összegében az alperes nem volt marasztalható.

Az 1-5. pont alatti kereseti követelések esetében viszont az alperes kártérítési felelőssége azok teljes összegében megállapítható volt. Az alperes felelősségének az alapja a fentebb kifejtettek szerint elsődlegesen az, hogy tőle, mint vezető tisztségviselőtől elvárható fokozott gondosság tanúsítása esetén már a legkorábbi szerződés (**"H" Kft..**) megkötésének időpontjában, azaz 2000. július hó 31. napján tudatában kellett volna lennie a **"Y" Rt-vel** megkötni szándékozott szerződés I. rendű felperes lehetőségeit meghaladó volumenével, miáltal a járulékos szerződések megkötésétől is tartózkodnia kellett volna, az ezzel ellentétes eljárásával viszont indokolatlan költségeket okozott, ami kárként jelentkezett az I. rendű felperes oldalán. Az alperes felelősségét megalapozta ezen szerződések tekintetében az is, hogy a saját felróható és jogellenes magatartására visszavezethető okból került sor a **"Y" Rt.** részéről az elállásra, aminek következtében váltak okafogyottá és szükségtelenné ezek a járulékos szerződések is. Az alperes tévesen állította, hogy nem elsődlegesen miatta került sor a másik fél elállására a szerződéses

partnerrel szemben tanúsított kifogásolható magatartása miatt, mert a **"Y" Rt.** által közölt elállási okok mindegyike végső soron az alperes magatartására volt visszavezethető, így a sértő magatartáson túlmenően az együttműködés hiánya, a szerződéstől eltérő teljesítés szándéka és a bankgarancia elmaradása is. Az előzőeken kívül a **"V" Kft.** esetében nem alapozta meg az alperes kártérítési felelősségét az a körülmény, hogy a hozzátartozója által képviselt és az érdekeltiségébe tartozó céggel kötött szerződést, mert ehhez 2000. augusztus hó 31. napján az I. rendű felperes taggyűlése előzetesen egyhangú határozatával hozzájárult.

Ugyan az alperes teljes szerződéses összegre kiterjedő kártérítési felelőssége miatt nincs különösebb jelentősége, mégis megjegyzi az ítéletábra: a **Cs. L. M-el** megkötött szerződés esetében osztotta az alperes álláspontját a tekintetben, hogy a felperesi oldalt terhelő bizonyítás elmaradása önmagában nem indokolta az általános kártérítés Ptk. 359. §-ának (1) bekezdésében írt szabályának az alkalmazását. A felpereseknek módjában állt volna akár a földhivatal megkeresését kérni annak közlésére, hogy **Cs. L. M.** részére milyen díj mellett teljesítettek szolgáltatást, akár pedig e személy, mint szemletárgy-birtokos kötelezését kérni a szükséges okiratok becsatolására, hiszen maga vallotta a 2007. május hó 14. napján megtartott tárgyaláson, hogy ugyan a földhivataltól beszerzett tulajdoni lapok és térképmásolatok már nincsenek meg, de az ezzel kapcsolatban a földhivatal által kiadott számlák fellelhetőek a könyvelésében. Megállapítható az is, hogy az alperes a keresetlevél mellékletét képező 2001. január hó 30. napján kelt levél tanúsága szerint maga is tisztában volt a szerződés teljesítésének a hiányával, aminek ellenére engedélyezte és utalványozta 2000. november hó 13. napján a kifizetést az ... sorszámú számla és a ....sorszámú kiadási pénztárbizonylat tanúsága szerint, ami a felelősségét ugyancsak megalapozta.

Az 1-5. pont alatti szerződésekkel összefüggésben a II-VIII. rendű felperesek összesen 6 228 000 Ft követelést érvényesítettek a módosított keresetük szerint. A fellebbezés indoklásában ugyan a **P. J-vel** megkötött szerződés miatt az eredetileg követelt 167 700 Ft-ról tettek említést, ám fellebbezési kérelmük szerint a keresetüknek történő teljes helyt adást kérték (végleges formában a 10.P.20.816/2006/19. sorszám alatt előterjesztve), ezért az ítéletábra is ezt vette alapul.

A kölcsönökkel összefüggésben (7-8. pontok) a II-VIII. rendű felperesek tévesen állították, hogy a bizonyítási kötelezettség az alperes oldalán lett volna. Ezzel szemben bizonyítás terhe a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésében írtaknak megfelelően azért volt a felperesi oldalon, mert a kölcsönrel összefüggő követelést kártérítésként érvényesítették. Emiatt a felperesnek kellett bizonyítaniuk a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdéséből következően a kár bekövetkeztét, a károkozó magatartás jogellenességét és az ezek közötti okozati összefüggést. Amennyiben a per tárgya nem kártérítés, hanem kölcsön visszafizetése lett volna, akkor lehetett volna helytálló az a felperesi érvelés, hogy nem nekik kellett volna bizonyítani a visszafizetés hiányát, hanem a másik félnek annak megtörténtét. Az alperes a 10.P.21.515/2003/26. szám alatti jegyzőkönyv 4. oldalán akként nyilatkozott, hogy a kintlévőség haszonnal megtérült (értve ezalatt a 7. pontban írt követelést), azaz tagadta eleve a kár bekövetkeztét, amiért a felperesek ez okból sem mentesülhettek volna annak bizonyítása alól, hogy a kölcsön visszafizetésre nem került, miáltal az az I. rendű felperes

oldalán kárként jelentkezik. Helytállóan tájékoztatta ezzel összefüggésben a II-VIII. rendű felpereseket az elsőfokú bíróság arról, hogy a kár bekövetkeztének s összegének megállapításához szakértői bizonyításra lett volna szükség, aminek elrendelését a II-VIII. rendű felperesek kifejezett nyilatkozatukkal nem kérték. Önmagában a kárnak, mint a kártérítési felelősség megállapításához szükséges egyik konjunktív (összefüggő) feltételnek a hiánya kizárta az alperes marasztalását a kölcsönre alapított összesen 19 669 397 Ft követelésben. Itt szükséges megjegyezni még azt is, hogy pusztán a kölcsön visszafizetésének az elmaradása nem alapozhatta volna meg az alperes kártérítési felelősségét, hanem ehhez a felpereseknek bizonyítania kellett volna azt az állítást is, miszerint az alperes a **"P" Kft.** esetében annak rossz anyagi helyzetének ismeretében s ezáltal a visszafizetés elmaradásának biztos tudatában adta kölcsön az összesen 17 529 880 Ft-ot, megszegve ezzel a régi Gt. 29. §-ának (1) bekezdésében előírt kötelezettségét, ahogy igazolnia kellett volna, hogy a kölcsön visszafizetése érdekében az alperes ügyvezetői tisztségének a megszűnését követően a szükséges intézkedéseket megtette, amit a felperesek maguk sem állítottak.

Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a 9. pontban írt követelés bizonyítására a későbbi II. és VIII. rendű felperesek tanúvallomása, továbbá a keresetlevél mellékleteként csatolt naplófőkönyvi kivonat és a 119. sorszám alatt csatolt kiadási pénztárbizonylatok nem voltak alkalmasak, mert azok csak a pénz alperes által történt felvételét igazolták, viszont annak kárként való jelentkezését nem. Az alperes tagadta a felvett előlegek 1 119 940 Ft-os összegében való károkozást, ezért a 7-8. pontban kifejtettekkel azonosan a felperesek kötelezettsége lett volna a kár bekövetkeztének a bizonyítása, ami elmaradt, ezért a bizonyítatlanság következményeit is a II-VIII. rendű felpereseknek kellett viselniük.

A 10. és 12. pontokban érvényesített összesen 1 623 000 Ft összegű követeléssel összefüggésben alaptalanul állította az alperes a fellebbezésében, hogy a marasztalásának oka kizárólag a hozzátartozói kapcsolat lett volna. Ezzel szemben tényként állapította meg az elsőfokú bíróság, miszerint a kiállított számla mögött valós gazdasági események nem voltak, ezt kizárta, hogy egy napra esett a szerződéskötés, a teljesítésigazolás, a számlázás és a kifizetés (10. pont), illetve a teljesítést igazoló okiratok hiánya (12. pont). Szintén alaptalanul kifogásolta az alperes, hogy az elsőfokú bíróság figyelembe vette a büntetőeljárás csatolt iratai között elfekvő, még a nyomozati eljárásban készített szakvéleményeket, mert egyrészt a polgári perben a bizonyítás kötetlenségének elvéből következően minden alkalmas bizonyíték felhasználható a tényállás megállapítására, másrészt nem a fél megbízásából beszerzett, s emiatt csak a fél előadásaként értékelhető, hanem egy másik hatóság kirendelése alapján elkészített, a perben beszerzettel összecsengő szakvéleményre alapozta részben az elsőfokú bíróság a megállapított tényállást.

A 11. pontban érvényesített követeléssel összefüggésben az alperes érdemi védekezésében csupán arra hivatkozott, hogy az ő tulajdonában is voltak gázpalackok, amelyek értékével vele senki nem számolt el. Ez az esetleges követelés független volt a **"T" Kft.**-nek járó összegből felvett 350 000 Ft-ra alapított kártérítési követeléستől, s mivel az alperes azzal szemben beszámítási kifogást nem terjesztett elő, azzal az elsőfokú bíróságnak sem kellett foglalkoznia, ezért megalapozottan került sor az alperes marasztalására.

A 13. és 14. pontok alatt az autóbérlés miatt követelt összesen 848 950 Ft összegű követelést az ítélet tábla teljes egészében megalapozatlannak találta, annak bizonyításához ugyanis nem volt elegendő az ezen költségek felmerültét igazoló okiratok és a későbbi II. és VIII. rendű felperesek tanúvallomása. Ahhoz, hogy ez a költség kárként legyen áthárítható az alperesre, a felpereseknek azt is bizonyítaniuk kellett volna, miszerint a bérletet az I. rendű felperes pénzügyi helyzetén túl egyéb okok sem tették indokolttá, így az általa végzett tevékenység volumene, annak földrajzi kiterjedése, az alkalmazottak száma, amit nemhogy nem bizonyítottak a felperesek, de még csak nem is hivatkoztak ilyen körülményekre. Az alperes marasztalását nem alapozhatta meg önmagában az, hogy a saját tulajdonú gépkocsijának használata után is elszámolt költséget, mert ebből nem következett automatikusan a gépjárművek bérletére megkötött szerződések szükségtelen, indokolatlan és emiatt károkozó mivolta. I. rendű felperes tanúvallomása szerint (18. sorszám alatti jegyzőkönyv 12. oldala) az egyik **"s"** gyártmányú gépkocsi nem is az alperes, hanem az I. rendű felperes alkalmazásában állt **N. E.** használatába került; már csak ezért sem lehetett volna ügydöntő jelentőséget tulajdonítani az alperes saját tulajdonú gépjárművének.

Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a menetmetszők miatt kifizetett előleg kárként jelentkezett az I. rendű felperes oldalán, mivel azok birtokbavétele elmaradt, ám ez az összeg kétszeresen került elszámolásra az alperes terhére, másodjára a 17. pontban érvényesített 1 280 000 Ft követelésen belül. Az alperes az 1 280 000 Ft követeléssel összefüggésben azzal védekezett, hogy azt nem a saját céljaira fordította, hanem abból egy **"x"** gyártmányú személygépkocsit vásárolt az I. rendű felperes részére a munkások szállítása érdekében, ami az I. rendű felperes birtokában is maradt, továbbá abból fizette ki a menetmetszők előlegére az 1 000 000 Ft-ot. Az I. rendű felperes 36. sorszám alatti észrevételének 9. pontjában maga ismerte el az alperes védekezésével azonosan (Pp. 163. §-ának (2) bekezdése), hogy ebből az 1 280 000 Ft-os összegből került kifizetésre a menetmetszők előlege, ezért annak kétszeres érvényesítését jelentette a 15. és 17. pontokban való követelése. Az alperes **"x"** gyártmányú személygépkocsi vásárlásával összefüggő tényállítást **J. J. I.** igazságügyi könyvszakértőnek a csatolt büntető iratok között (a 34/2001. bü. számú nyomozati iratok V. eredeti kötetében az 528. oldalon) elfekvő szakvéleménye igazolta, ezért a 17. pontban írt 1 280 000 Ft összegű követelés nem volt kárként értékelhető az I. rendű felperes oldalán. Ezzel szemben a 15. pontban érvényesített 1 000 000 Ft előleg kifizetése kárként jelentkezett, a menetmetszők vásárlására vonatkozó valós gazdasági esemény nem volt megállapítható az azt alátámasztó okiratok és a menetmetszők beszerzésének indokolatlansága, valamint annak okán, hogy a **"N" Kft.** az alperes házastársának a tulajdonát képezte. A menetmetszők birtokbavételére vonatkozó alperesi állításnak mondott ellent az is, hogy az alperes mindössze előleget fizetett, a hátralékos vételárért mégsem jelentkezett az eladó.

A 16. pont szerinti 105 000 Ft követelés tekintetében az alperes marasztalásának az alapja nem lehetett az, hogy a gépjárművet ő vezette, mert ezt az összeget az I. rendű felperesnek nem a közlekedési baleset okozása, hanem a felelősségbiztosítási fedezet hiánya miatt kellett megtérítenie a gépjármű üzembentartójának kötelező felelősségbiztosításáról szóló és akkor hatályos 58/1991. (IV. 13.) Korm. rendelet 10. §-

ának (6) bekezdése alapján. Az alperes vezető tisztségviselőként a régi Gt. 29. §-ának (1) bekezdése szerint fennálló kártérítési felelősségét az alapozta meg, hogy nem gondoskodott az I. rendű felperes képviselőjében az általa használt gépjármű kötelező felelősségbiztosítási szerződésének a megkötéséről, illetve fenntartásáról, s így vett részt a forgalomban.

A 18. pontban érvényesített követeléssel összefüggésben az ítélet tábla visszautal a **Cs. L. M-el** megkötött szerződés vonatkozásában kifejtettekre, nevezetesen arra, hogy a fél bizonyítási kötelezettségének elmulasztása miatt nem lehet helye az általános kártérítés alkalmazásának. A II-VIII. rendű felperesek a faxkészülék könyvszerinti értékét követelték az alperestől, aki nem ennek, hanem a tényleges forgalmi érték megfizetésére lett volna köteles, ugyanis a tulajdonjogát csupán állította, de nem bizonyította. A II-VIII. rendű felpereseket a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján terhelő bizonyítási kötelezettség elmulasztása miatt annak következményeit is nekik kellett viselniük, ami az ezen követelésre alapított kereseti kérelem elutasítását eredményezte.

A 19. pontban írt üzletrész vételárának megfizetésére vonatkozó kötelezettség az alperest az I. rendű felperessel 1999. május hó 31. napján megkötött szerződés alapján terhelte, amivel összefüggésben őt az I. rendű felperes a 2000. és 2001. évekre esedékes összesen 1 400 000 Ft összegű vételárhátralék megfizetésére a 2001. szeptember hó 28. és a 2002. április hó 3. napjain kelt leveleiben szólította fel. Ezzel kapcsolatban az alperes a fellebbezésében tévesen hivatkozott arra, hogy a II. és a VIII. rendű felperesek korábbi tanúvallomása nem volt elegendő a hátralékos vételár megfizetése elmaradásának, mint nemleges ténynek a bizonyítására, e tekintetben ugyanis az alperes oldalán volt a bizonyítási kötelezettség, neki kellett volna igazolni, hogy a vételárat megfizette akár az ellenkérelmében előadottak szerint a részére járó osztalékba történt beszámítás útján. Az elsőfokú bíróság az alperest a 2010. július hó 6. napján megtartott tárgyaláson a szükséges tájékoztatással ellátta, amire az alperes kijelentette, hogy ezzel összefüggő bizonyítási kérelme nincs, ezért megalapozott volt ezen 1 400 000 Ft összegű követelésben történő marasztalása is.

A leírtak miatt az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a marasztalás tőkeösszegét 10 706 000 Ft-ra (a kereset 1-5., 10-12., 15., 16., 19. pontjai) leszállította anélkül, hogy azt szükségtelenül megbontotta volna az egyes jogcímek (kártérítés, üzletrész hátralékos vételára) szerint, mivel ez az ítélet indokolására tartozó kérdés volt. A II-VIII. rendű felperesek pernyertessége 14,91 %-ra módosult, aminek megfelelően módosította a felek által külön felhívásra megtérítendő 750 000 Ft kereseti illeték összegét.

Figyelemmel arra, hogy a II-VIII. rendű felperesek az alperes ügygondnoki díjával együtt 623 335 Ft-ot előlegeztek, szemben az alperes által előlegezett 17 350 Ft-tal, valamint arra tekintettel, hogy az alperes 2007. március hó 12. napjáig meghatalmazott jogi képviselővel járt el, aminek okán az addig kifejtett tevékenységgel arányosan pernyertessége után őt is perköltség illette meg, az ítélet tábla a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

Az alperes ügygondnoka alaptalanul sérelmezte a részére megállapított ügygondnoki díj összegét, mert ő eredetileg meghatalmazott jogi képviselőként járt el, amely időre ügygondnoki díj nem illette meg. A per 2002. június hó 27. napján indult, abban a kezdetektől részt vett meghatalmazott jogi képviselőként az alperes későbbi ügygondnoka, tehát a peres ügyet is meghatalmazottként ismerte meg, azt az ügygondnoki kirendelése miatt külön tanulmányoznia nem kellett. Értékelni kellett tehát azt a körülményt az ügygondnoki díj meghatározása során, hogy az ügygondnok a kirendelésekor az akkor már több éve folyamatban volt per teljes ismeretében volt, valamint addigra az alperes érdemi védekezése is kialakításra került, amelyet utóbb sem kellett lényegesen módosítani. Az ügygondnok kirendelésére az elsőfokú bíróság 15. sorszám alatt 2007. március hó 12. napján meghozott végzésével került sor. Ezt követően az ügygondnok hét tárgyaláson volt jelen (az összesen nyolc tárgyalásból a 2009. december hó 1. napján megtartott tárgyalást ugyanis elmulasztotta), valamint három alkalommal készített írásos beadványt, így a 22/A/1. sorszám alatt hivatkozott a Ptk. 347. §-ának (1) bekezdésére az alperes belátási képességének hiánya okán, az 55. sorszám alatt az elsőfokú bíróság felhívására bejelentette, hogy kéri az alperes elmeállapotára vonatkozó orvosszakértői bizonyítást, míg a 100. sorszám alatt 1,5 oldal terjedelemben észrevételeit terjesztette elő, amit változatlan formában a 106. sorszám alatt megismételt, így ez utóbbi külön nem volt figyelembe vehető. Az elsőfokú bíróság által meghatározott ügygondnoki díj (amit az ítéletben írtakkal ellentétben nem terhelt általános forgalmi adófizetési kötelezettség az ügygondnoknak a tárgyalás első ízben történt berekesztése előtt tett nyilatkozata szerint) a PK. 149. számú állásfoglalásban írtaknak megfelelően a kifejtett tevékenységgel arányos volt, ezért annak felemelésére nem látott indokot az ítéletábra.

A fellebbezési eljárásban is a II-VIII. rendű felperesek lettek nagyobb részt pervesztesek, méghozzá a teljes 71 802 825 Ft fellebbezett értékre tekintettel a II-VIII. rendű felperesek pervesztessége 42 266 000 Ft (58,86 %), míg az alperesé 29 536 825 Ft (41,14 %) volt. Az alperes nem meghatalmazott jogi képviselővel járt el, ezért csak a II-VIII. rendű felpereseket illeti meg ügyvédi munkadíj a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontjára és (5) bekezdésére figyelemmel 543 052 Ft összegben. Ezzel szemben az alperes lerótt 900 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket, amiből a II-VIII. rendű felperesek alperesi fellebbezés tekintetében meglévő pervesztességére 239 431 Ft jut. A két összeg különbözete 303 621 Ft, amihez az előbb felhívott rendelet 4/A. §-ának (1) bekezdése értelmében hozzá kell számítani az általános forgalmi adót, így az alperes által a Pp. 217. §-ának (1) bekezdése alapján meghatározott teljesítési határidőn belül fizetendő ügyvédi munkadíjban jelentkező perköltség összege 379 526 Ft, amihez a másodfokú ügygondnoki díj alperes pervesztességével arányos 8 228 Ft összegét is hozzá kellett számítani.

A II-VIII. rendű felperesek a Pp. 76. §-ának (2) bekezdése szerint voltak köteles az alperes részére kirendelt ügygondnok kifejtett tevékenységhez igazodóan meghatározott összegű munkadíját előlegezni, valamint azt az előzőek szerint a pervesztességük arányában viselni is.

A II-VIII. rendű felperesek a saját fellebbezésük tekintetében teljesen pervesztesek lettek, ezért a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII.

törvény 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kötelesek megtéríteni.

D e b r e c e n, 2011. április hó 5. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál s.k. előadó bíró, dr. Riczu András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő